

Η ΓΚΟΛΦΩ

Στό Θέατρο «ΜΟΝΤΙΑΛ»

Μιά περίεργη αναδρομή στο παρελθόν γίνεται από τὰ θεατρά μας ἐδῶ καὶ κάμποσο καιρό. Μουσικοί καὶ δραματικοὶ θίασοι—περισσότερο οἱ πρῶτοι—ἐπαναλαμβάνουν γραμμὴ τίς παλιῆς ἐπιτυχίας πού συνεχίησαν καὶ διασκεδάσαν τὴν γενεὰ πού φεύγει. Νᾶναι σύμπτωμα, τᾶχα, αὐτὸ τῆς πίεσης πού ἐξασκεῖ ἡ ἐποχὴ στὴν ψυχὴ μας πού λαχταρᾷ νὰ ξεφύγῃ καὶ μὴν μπορῶντας νὰ ριχτῆ πρὸς τὰ ἐμπρός, ξαναγυρίζει στὰ βήματά της γιὰ νὰ μεταχειριστῶ τὴ γαλλικὴ ἔκφραση, στίς παλιῆς καλῆς μέρες σὰν σὲ καταφύγιο γαλήνης καὶ ξεκούρασης ἢ νᾶναι ἡ σειρὰ τῶν ἀποτυχιῶν πού ἐσημείωσε τὸ μουσικό, ἰδίως, θέατρο ἀπὸ τὸ καλοκαίρι σ' ὅτι καινούργιο παρουσιάσε. Μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι καὶ τὰ δύο, τὸ πρῶτο ὁμῶς περισσότερο γιὰ τὸ δραματικὸ θέατρο καὶ τὸ δεύτερο ἀπόλυτα σχεδὸν γιὰ τὸ μουσικό. Ὅλες—ἐκτός ἀπὸ ἐλάχιστες—1—2 ἰσως—ἐξαιρέσεις, οἱ ἐπιθεωρήσεις—μουσικῆς ἠθογραφίης κ.ἄ. πού τὸ μουσικὸ θέατρο ἀνέβασε ἀπὸ τὸ καλοκαίρι, ἦταν μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἄτυχα σκηνικὰ κατασκευάσματα πού ἦταν μοιραῖο νὰ πέφτουν τὸ ἓνα πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο ὕστερα ἀπὸ λίγες παραστάσεις. Ἔτσι οἱ θιασάρχες, ἔστρεψαν νοσταλγικὰ τ' ἀπελπισμένα βλέμματά τους στὸ παρελθόν γιὰ νὰ σωθοῦν, κυριολεκτικὰ, οἱ περισσότεροί τους. Καὶ εἶδαμε νὰ ξαναζοῦν παλιῆς ἐπιτυχίας θρίαμβοι τὴν ἐποχὴ τους, τοῦ Χατζηποστόλου, τοῦ Σακελλαρίδη, τοῦ Δεπάστα, τοῦ Παντοπούλου καὶ ἄλλων, Ἑλλήνων καὶ ξένων συγ-

γραφέων καὶ συνθετῶν, μὲ θερμὴ ἀπὸ μέρους τοῦ κοινοῦ ὑποδοχὴ. Ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτά, ἄλλα παίχτηκαν ἀτόφια καὶ ἄλλα κατὰ διασκευή. Ἐν' ἀπὸ τὰ τελευταῖα καὶ ἡ «Γκόλφω» τοῦ Περσιάδη, πού μὲ τόση εἰσπρακτικὴ ἐπιτυχία παίζει τὸ «Μοντιάλ».

Τὸ εἶπαν «μεταποίηση» (σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ κανένα ροῦχο...) τὸ εἶπαν ὀπερεττοποίηση, τὸ εἶπαν μουσικοποίηση, αὐτὸ πού ὁ ἀγαπητός μου Λάσκος καὶ ὁ μαέστρος Βιτάλης πῆγαν κι' ἔκαμαν τῆς «Γκόλφως». Ἐγὼ τὸ λέγω ἐπιεικῶς διασκευή... Ἐπὶ τὸ μουσικῶ-

τερον ἂν θέλετε.

Υπάρχουν μερικά πράγματα ἀπὸ τὸ παρελθόν, πού μπορεῖ νὰ μὴν ἔχουν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ μεγάλη ἢ ξεχωριστὴ ἀπλῶς, ἀξία, πού νὰ μὴν εἶναι ἀριστουργήματα, ἐπιβάλλονται ὡστόσο στὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη μας γιατί ἔχουν δημιουργήσει μιὰ παράδοση μιὰ ἱστορία, ἔχουν πάρει κάποτε θέση μὲ δικαιώματα στὴν ψυχὴ μας, γι' αὐτὸ καὶ δὲν τὰ θίγουμε συνήθως. Τ' ἀφίνομε ὅπως ἦλθαν καὶ ἔμειναν. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ καὶ τὸ ἀπλοῦκό γιὰ σήμερα, ἀλλὰ τόσο συγκινητικὸ πάντα, χαριτωμένο καὶ περιτέχνο γιατί ὄχι;— δρᾶμα τοῦ Περσειάδη.

Τὸ κύριο γνώρισμα, τὸ βασικὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ λαϊκοῦ αὐτοῦ ἔργου εἶναι τὸ ἔντονα δραματικὸ στοιχεῖο. Αἶ, λοιπόν, μὲ τὴν διασκευὴ πού ἔγινε, τὸ στοιχεῖο αὐτὸ πάει περίπατο. Ὅχι τόσο γιατί ἀλλάχθηκε τὸ τέλος ἐπὶ τὸ ἀμερικανικώτερον, μὲ ἓνα «χαίπυ ἔντ» ὅπως σ' ὅλες τίς ταινίες τοῦ Χόλλυγουντ, ἀλλὰ γιατί οἱ συχνές παρεμβολές τοῦ μουσικοῦ καὶ ὀπερτικοῦ στοιχείου διακόπτουν, διαμελίζουν, κυριολεκτικὰ τὸ δραματικὸ στοιχεῖο... καὶ τὴν συγκίνηση τοῦ θεατῆ πού πρέπει νὰ ναι συνεχῆς, γιὰ νὰ φθάσῃ στὸ ἀποκορύφωμά της στὸ τέλος τοῦ ἔργου, μὲ τὴν διλητηρίαση τῆς Γκόλφως. Δὲν κάμνω κριτική. Κάμνω ἀπλῶς μιὰ παρατήρηση πού τὴν κάμνει κάθε θεατῆς πού φεύγει μετὰ τὴν παράσταση ἀπὸ τὸ «Μοντιάλ». Εἶναι ἀναμωισθήτητο, πῶς ὁ κ. Β.τάλης, καλὸς καὶ εὐσυνείδητος μαέστρος, ἔγραψε, σχεδόν

γενικὰ, μιὰ ὠραία μουσικὴ καλὰ ἐνορχηστρωμένη. Ἐν ἑξαιρέσει κανεῖς μερικὰ μέρη, ὅπως κάτι διωδίες (Τάσου—Γκόλφως κλπ) ὅπου στὴν ἀρχὴ ὁ θεατῆς νομίζει ὅτι ἀκούει βιεννέζικη ὀπερέττα γιὰ νὰ ἀναπνεύσῃ μὲ ἀνακούφιση κατόπιν ὅταν ὁ συνθέτης ἐπαναφέρῃ τὰ παραπλανημένα μοτίβα τοῦ στά μινόρε τοῦ δημοτικοῦ ὅφους.

Ἄλλ' αὐτὸ δὲν φτάνει. Ἡ μάλλον, αὐτὸ ἴσα ἴσα, ἡ πολλὴ καὶ καλὴ, συχνὰ μουσικὴ εἶνε πού περιπαῖ τὴν προσοχὴ τοῦ θεατῆ, πού τὴν παραπλανεῖ καὶ κάνει ἀγνώριστη τὴν «Γκόλφω». Σ' ἓνα μάλιστα σημεῖο ἡ παρέμβασίς της εἶναι πραγματικὰ ὀλέθρια. Στὴν

μεγάλη σκηνή της κατάρτας. Δεν πρέπει εκεί να υπάρχει καμιά άλλη υπόκρουσις από την σηνοθεσία της θροντής και την μανία των στοιχείων.

Ἡ υπόκρουσις τῆς ὀρχήστρας ἐξαφανίζει σχεδόν τελείως τὴν δραματικότητα τῆς στιγμῆς, ἀφοῦ οὔτε ἡ θροντή καλὰ καλὰ ἀκούγεται, ἀλλ' οὔτε καὶ τί λένε στὴ σκηνή καταλαβαίνει ἢ μισὴ αἰθουσα, ἀπὸ τῆ μέσης κι' ἀπάνω. Εὐτυχῶς ὅτι τὴν τελευταία στιγμή παύει ἡ μουσικὴ καὶ κάτι γίνεται.

Ἐπίσης ἡ ἀφθονία τοῦ κωμικοῦ στοιχείου ἔχει ἀλλάξει τὸ ἔργο. Οἱ κωμικὲς σκηνὲς καὶ οἱ κωμικοὶ τύποι ἔχουν γελοιογραφηθῆ ἔντονα; (Ἡ Σούζο μὲ τὴν παρέα της, ὁ Γιάννης μὲ τὸν κλοουνισμό του, ὁ Δῆμος μὲ... τὰ δικά του, τὰ... σπαριδέϊκά του κτλ).

Ἀπὸ ἀπόψεως ἐρμηνείας καλὴ καὶ φιλότιμη προσπάθεια ἔγινε ἀλλὰ χωρὶς μεγάλα ἀποτελέσματα. Ἡ ἀπόπειρα τῆς θεοῦ Χαντᾶ νὰ δραματοποιηθῆ ἔμεινε μονάχα ἀπόπειρα. Ἄτονη σὲ πολλὰ σημεῖα καὶ ἰδίως στὴν τραγικὴ στιγμή τῆς κατάρτας καὶ τῆς τρέλλας ἀργότερα. Ὁ Τάσος δὲν ἦταν στὸ ρόλο του. Μᾶλλον ὁ Κίτσο, ὁ εὐσταλής καὶ ἀρρενωπὸς σ' ὄλα' θᾶπρεπε νὰ εἶνε ὁ Τάσος. Ἀλλὰ εἶναι καὶ οἱ μουσικοφωνητικὲς ἀνάγκες ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος...

Ἡ εἴσοδος τοῦ Τάσου στὴ σκηνὴ ὕστερ' ἀπ' τὴν ἀφήγηση τοῦ Δήμου (περιπέτεια στὸν γκρεμὸ τοῦ Χελμοῦ) πολὺ ἄτονη καὶ ἀθύρῳβη. Ὅπως εἶναι καὶ πολὺ περιέργη ἢ ἀπόφαση τῆς Γκόλφως

νὰ πάγη ν' αὐτοκτονήσῃ στὴ θρόση, ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό, ἐνῶ ὁ Τάσος καὶ οἱ δικοί της τὴν ἀναζητοῦσαν σὲ θουνᾶ καὶ σὲ λαγκάδια. Ἀλλ' αὐτὰ εἶνε ζητήματα διασκευῆς καὶ σηνοθεσίας καὶ ὦρα εἶνε ν' ἀφήσουμε τὸν φίλιτάτό μου κ. Λάσκο ἡσυχῶ.

Συμπέρασμα: Ὅ,τι εἶπαμε καὶ στὴν ἀρχή. Ἐπάρχουν μερικὰ πράγματα ἀπὸ τὸ παρελθὸν ποῦ δὲν πρέπει νὰ τὰ θίγουμε. Ἐν' ἀπ' αὐτὰ θᾶπρεπε ἴσως νὰ τανε κι' ἡ «Γκόλφω».

ΒΑΣΟΣ ΣΑΜΠΑΣ